

ZARZĄDZENIE NR 324.2021
BURMISTRZA IŁOWEJ

z dnia 26 marca 2021 r.

**w sprawie przeprowadzenia konsultacji problemów, barier i potencjałów zidentyfikowanych
w diagnozie strategicznej Gminy Iłowa**

Na podstawie art. 30 ust. 1 w związku z art. 5s ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r. poz. 713 z późn.zm.) oraz Uchwały nr 136/5/XIV/08 Rady Miejskiej w Iłowej z dnia 27 marca 2008 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Gminy Iłowa (Dz.Urz. Woj. Lub. z 2008r. Nr 35 poz. 736) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Przedmiotem konsultacji są zidentyfikowane problemy, bariery i potencjały w diagnozie strategicznej Gminy Iłowa.

2. Dokument problemów, barier i potencjałów zidentyfikowanych w diagnozie strategicznej Gminy Iłowa, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. 1. Konsultacje przeprowadza się w formie pisemnej, poprzez udostępnienie mieszkańcom ankiety konsultacyjnej stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia.

2. Ankieta konsultacyjna dostępna będzie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Iłowej <http://www.ilowa.info.pl/> oraz w Urzędzie Miejskim w Iłowej.

§ 3. Konsultacje prowadzone będą w terminie od 26 marca 2021 r. do 15 kwietnia 2021 r.

§ 4. Opinie, uwagi i propozycje, można składać w terminie określonym w § 3 na ankiecie konsultacyjnej, o której mowa w § 2:

- 1) w skrzynce podawczej Urzędu Miejskiego w Iłowej, ul. Żeromskiego 27;
- 2) poprzez przesłanie wypełnionej ankiety na adres: ilowa@ilowa.pl;
- 3) wysłanie pocztą na adres Urzędu Miejskiego w Iłowej, ul. Żeromskiego 27, 68-120 Iłowa.

§ 5. 1. Wyniki konsultacji zostaną podane do publicznej wiadomości poprzez publikację w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej.

2. Wyniki konsultacji mają charakter opiniodawczy i nie są wiążące dla organów gminy.

§ 6. Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Gminy.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ

Paweł Lichtański

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 324.2021
Burmistrza Iłowej
z dnia 26 marca 2021 r.

**GLÓWNE PROBLEMY, BARIERY ROZWOJOWE I POTENCJAŁY
ZIDENTYFIKOWANE W DIAGNOZIE STRATEGICZNEJ GMINY
IŁOWA**

IŁOWA
Luty 2021

Położenie

Gmina Iłowa jest położona na Nizinie Śląsko-Łużyckiej na wysokości 122–125 m n.p.m., wśród Borów Dolnośląskich, nad Czarną Małą, Czarną Wielką i Czernicą. Historycznie leży na pograniczu Dolnego Śląska i Górnych Łużyc. Komunikacyjnie powiązana z siecią europejską drogą DK 18(E36), obecnie przebudowywaną do standardu autostrady. Z Żaganiem połączona drogą wojewódzką nr 296.

Historia

Iłowa jest miastem o długiej i bogatej historii. Powstała w X wieku, jako osada leśna, na rozstajach szlaków handlowych prowadzących z Żagania do Zgorzelca i z Legnicy do Gubina. W roku 1000 przez okolicę Iłowej przechodził orszak cesarza niemieckiego Ottona III, zdążający na spotkanie z Bolesławem Chrobrym, by połączyć się i wspólnie udać na Zjazd Gnieźnieński. Za czasów panowania Piastów Śląskich miasto nie odgrywało większej roli politycznej. Natomiast w roku 1241 mieszkańcy brali udział w bitwie z Tatarami pod Legnicą. W okresie rozbitcia dzielnicowego Iłowa przeszła pod panowanie czeskie. W roku 1679 Iłowa uzyskała prawa miejskie i z tego okresu pochodzi aktualny herb miasta. Wszystkie elementy herbu wywodzą się z rodowego herbu Promnitzów, gdyż hrabia Baltazar von Promnitz z Żar, wykupił Iłowę i spowodował rozkwit miasta.

Pałac w Iłowej zbudowano w 1626 roku. Najpierw była to renesansowa, czterokondygnacyjna budowla z wieżą, którą rozbudowano o barokowe dwukondygnacyjne skrzydło. Obecnie służy mieszkańcom jako siedziba Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych. W 1902 roku właścicielem miasta został Friedrich von Hochberg. Przyczynił się do modernizacji pałacu i założenia parku w stylu angielskim, francuskim i japońskim. Do dzisiaj rosną tutaj liczne okazy wielowiekowych drzew, krzewów ozdobnych i rododendronów. Zachował się układ ścieżek, zatoka i wyspy. Hrabia był wielkim miłośnikiem psów różnych ras. Dla nich wybudował tor wyścigowy oraz założył cmentarz z licznymi epitafiami. Pałac i park są obiektami o dużej wartości historycznej i artystycznej.

W 1939 roku w Iłowej odbyła się wystawa dalii. Oprócz tysiąca odmian kwiatów, zaprezentowano osiągnięcia ogrodnictwa jak i uprawy winorośli, brzoskwiń oraz innych owoców i warzyw. Po zajęciu miasta pod koniec lutego 1945 roku, radzieckie władze wojskowe oddały władze administracyjną w ręce polskie. Z braku ludności wynikającego z działań wojennych Iłowa zaszeregowana została do miana wsi. Po zakończeniu wojny do Iłowej przyłączona została wieś Saatz (obecna część Iłowej – Żaków) oraz wschodnia część wsi Charlottenhof (obecnie część miasta nosząca nazwę Karolinów). W 1962 roku Iłowej przywrócono prawa miejskie.

Demografia

Sytuacja demograficzna jest źródłem problemów i tworzy poważne bariery dla rozwoju gminy. Główne tendencje są zbieżne z trendami ogólnopolskimi i regionalnymi, lecz porównanie z innymi gminami wskazuje, że mają one większe nasilenie niż w gminach, które były punktem odniesienia do analizy. Ponadto, na terenie gminy te tendencje w różny sposób odzwierciedlają się na obszarze miasta i terenach wiejskich. Te różnice pomiędzy dwoma obszarami występują na wszystkich obszarach analizy strategicznej.

Analiza porównawcza tendencji demograficznych oraz w innych obszarach podlegających diagnozie w Gminie Iłowa w odniesieniu do innych gmin została przeprowadzona przy pomocy narzędzia Monitor Rozwoju Lokalnego (MRL). To narzędzie pozwalające na syntetyczną ocenę potencjału społeczno-ekonomicznego gminy w czasie i w relacji do innych gmin o podobnej funkcji w strukturze osiedleńczej kraju zostało przygotowane przez Związek Miast Polskich. Nie jest to zatem ocena w kategoriach

bezwzględnych – a zawsze w porównaniu z tym co dzieje się w jednostkach samorządu terytorialnego, stanowiących grupę porównawczą.

Dla Gminy Iłowa przeprowadzono analizę w relacji do dwóch punktów odniesienia.

W stosunku do ogólnej grupy porównawczej:

1. Grupa porównawcza A wygenerowana przez narzędzie:

Gminy Miejsko-Wiejskie: Gospodarka ekstensywna (J3) Liczba JST w grupie: 63; Liczba JST w makroregionie: 22; Liczba JST w województwie: 6; Liczba JST w podregionie: 4.

2. Grupa porównawcza B - gminy z podregionu zielonogórskiego: Kargowa, Nowogród Bobrzański, Jasień. Grupa została wybrana ze względu na największe podobieństwo do Gminy Iłowa.

Główne problemy związane z sytuacją demograficzną w gminie:

- zmniejszanie się liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym,
- zwiększanie się liczby osób w wieku poprodukcyjnym i ujemne saldo migracji,
- niekorzystne saldo migracji.

Dane GUS wskazują na dużą nierównomierność zmian demograficznych zachodzących na terenach miejskich i wiejskich gminy. O ile całkowita liczba mieszkańców zmienia się w podobnej skali – cała gmina -2,38%, tereny miejskie -3,05%, tereny wiejskie -1,49%, to struktura demograficzna zmienia się inaczej. Ludność w wieku przedprodukcyjnym w gminie zmniejszyła się o 4,76%, w tym w mieście o 0,30% a na terenach wiejskich o 10,07%. Liczba ludności w wieku produkcyjnym zmienia się dość równomiernie. W gminie obniżyła się o 6,46%, w tym w mieście o 7,32% a na terenach wiejskich o 5,34%. Znaczna różnica jest w grupie mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Na obszarze całej gminy wzrost wyniósł 14,23% z tego w mieście 8,46% a na terenach wiejskich aż 23,25%.

Powyższe dane wskazują, że niekorzystne tendencje zmian w strukturze wiekowej mieszkańców dotyczące całej gminy, w znacznie większym stopniu odnoszą się do terenów wiejskich. Problemy związane z opieką nad seniorami, przystosowaniem infrastruktury do ich potrzeb będą dotyczyć całej gminy ale ich największe natężenie wystąpi na obszarach wiejskich. Tam też w największym stopniu będzie zmniejszać się zasób mieszkańców w wieku produkcyjnym. Badania prowadzone w innych gminach wskazują na wydłużanie się okresu aktywności zawodowej społeczeństwa. Wyzwaniem jest aktywizacja społeczna i zawodowa seniorów.

W ankiecie przeprowadzonej przez Gminę Iłowa w ramach przygotowania diagnozy na pytanie dot. ewentualnej zmiany miejsca zamieszkania 65,4% odpowiedziało zdecydowanie nie (30,8%) i raczej nie (34,6%). Raczej tak (2,3%) i zdecydowanie tak (3,1%) oraz „rozważam” (21,5%) zadeklarowało 26,9% badanych. 7,7% badanych to grupa, która nie zastanawiała się nad tym problemem. Bardzo znaczący odsetek osób które mogą opuścić gminę (26,9%, z tego 3,1% zdecydowanie chce wyjechać) wskazuje, że poziom migracji może się jeszcze zwiększyć. Zgodnie ze strukturą wiekową respondentów ankiety należy przypuszczać, że dotyczy to ludzi aktywnych zawodowo.

Analiza porównawcza pokazuje, że liczba i struktura wiekowa mieszkańców gminy w odniesieniu do obydwu grup odniesienia zmienia się niekorzystnie. Zakres zmian jest większy niż w innych gminach we wszystkich aspektach, a negatywne tendencje wzmacniają się w okresie analizy. Dotyczy to liczby ludności, przyrostu ludności w wieku poprodukcyjnym i współczynnika liczby mieszkańców w wieku 25-34 lata na 1000 mieszkańców. Ten ostatni jest znacząco mniejszy. Udział ludzi młodych w populacji gminy zmniejsza się z każdym rokiem. Spada ze 156 osób/1000 w 2014 r. do 144,73 w 2018 r. Zmiana o -9,% jest znacznie większa od zanotowanego w tym samym okresie spadku liczby ludności w gminie

ogółem, który wyniósł – 1,8%. Kolejne wskaźniki dotyczące przyrostu naturalnego, urodzeń i dzietności kobiet oraz niska liczba małżeństw i wyższa niż w grupie porównawczej liczba rozwodów pokazują jak tendencje demograficzne będą się kształtować w przyszłości. Oznacza to, że opisane tendencje negatywne będą się w przyszłości pogłębiać.

Statystyka GUS i gminna nie obejmuje ważnego zjawiska jakim jest imigracja w celach zarobkowych. W Iłowej w jednym tylko przedsiębiorstwie zatrudnia się ok. 130 pracowników z Ukrainy. Ten potencjał nie jest wykorzystany dla rozwoju gminy. Nie prowadzi się polityki integracji cudzoziemców, brakuje programów wsparcia osiedlania się ich na stałe. Brakuje wsparcia dla rodzin cudzoziemców w formie propozycji pracy, miejsc w przedszkolach czy żłobkach, pomocy w wypełnianiu formalnych obowiązków wymaganych przez administrację rządową od cudzoziemców.

Potencjał ludnościowy gminy w perspektywie lat będzie się zmniejszać, a skala tych zmian jest większa niż w innych gminach. W tym zakresie atrakcyjność gminy wobec potencjalnych jej konkurentów jest mniejsza i ta sytuacja może się pogłębiać.

Pokazuje to, że w perspektywie kolejnych lat znacząco zmniejszy się konkurencyjność gminy w zakresie dysponowania zasobami ludzkimi na rynku pracy przy jednoczesnym zwiększeniu wydatków związanych z usługami dla seniorów i przystosowaniem gminy do zwiększającej się liczby osób z niepełnosprawnościami. Pokazuje również, że wśród ludzi młodych jest najsilniejsza skłonność do migracji. Z perspektywy rozwoju gminy jest to czynnik silnie ograniczający możliwości przyszłego rozwoju.

Struktura demograficzna gminy jest ważnym czynnikiem jej konkurencyjności i determinuje możliwości rozwojowe. Wynikające z analizy porównawczej wnioski pokazują, że w stosunku do gmin z grup porównawczych perspektywiczne możliwości rozwoju gminy będą gorsze niż w gminach konkurencyjnych. Dotyczy to z jednej strony zmniejszania się zasobów ludzkich na rynku pracy w stopniu większym niż w innych gminach, z drugiej strony, zwiększania się potrzeb specyficznych grup mieszkańców w wieku senioralnym. W przełożeniu na sytuację budżetu gminy będzie to oznaczać zmniejszanie się wpływów do budżetu z podatku PIT oraz zwiększanie się wydatków związanych z dużym wzrostem kosztów przystosowania infrastruktury do potrzeb seniorów oraz wydatków na bezpośrednią opiekę nad tą grupą.

Gospodarka

Silną stroną gminy jest jej położenie w obszarze przygranicznym i bardzo dobra komunikacja drogowa z rynkiem UE i Polski. Przebudowa DK18 do standardu autostrady jeszcze podniesie wartość tego położenia. Miasto Iłowa pełni rolę lokalnego ośrodka przemysłowego. Zakłady przemysłowe zlokalizowane są przede wszystkim w centralnej (ul. Żagańska) i zachodniej (ul. Traugutta) części miasta. Dominującym profilem działalności jest przemysł chemiczny i elektroniczny. Miasto dysponuje dobrze rozwiniętym sektorem usługowym. Natomiast na terenach wiejskich, ze względu na znaczną powierzchnię obszarów leśnych oraz użytków rolnych w strukturze zagospodarowania terenu, gospodarka związana jest przede wszystkim z sektorem leśnym i rolniczym. Rozwój rolnictwa ograniczają bardzo słabe gleby, stanowiące ok. 70% gruntów rolnych. Działalności produkcyjne w postaci niewielkich zakładów (budownictwo, drobne przetwórstwo przemysłowe, rzemiosło produkcyjne) pełnią tu jedynie funkcję uzupełniającą i zlokalizowane są głównie na terenie największych miejscowości. Dynamika zmian liczby przedsiębiorstw w poszczególnych kategoriach wielkości ze względu na liczbę zatrudnionych pokazuje wyraźną różnicę pomiędzy miastem i terenami wiejskimi gminy. Widoczna jest również duża różnica w liczbie bezwzględnej przedsiębiorstw na obydwu obszarach, przy podobnej liczbie mieszkańców. Jest ona w przybliżeniu o połowę mniejsza na

terenach wiejskich. W widoczny sposób jest to powiązane ze strukturą demograficzną mieszkańców. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym jest większa na terenach wiejskich i w sposób znaczący rośnie szybciej niż w mieście. Dynamika wzrostu również jest niższa na terenach wiejskich. Firmy średnie i duże są tylko w mieście i ich liczba utrzymuje się na stałym poziomie. W sektorach przedsiębiorstw według klasyfikacji PKD najwidoczniejsze wzrosty nastąpiły w grupie firm małych w sektorach:

- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca :155,6%
- Transport i gospodarka magazynowa: 60%
- Budownictwo:44%.

Najwięcej podmiotów gospodarczych jest zarejestrowanych w sektorach:

- Budownictwo -72 (13,1% wszystkich zarejestrowanych)
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 136.(24,7% wszystkich zarejestrowanych).

Największy spadek liczby firm zanotowano w sektorach:

- Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo:27,6%
- Informacja i komunikacja:14,3%.

Liczba podmiotów prowadzących działalność powiązaną z rynkiem turystycznym (Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi) wynosi 22 i od 2014 utrzymuje się na tym samym poziomie. W niewielkim zakresie rozpoczęły funkcjonowanie gospodarstwa agroturystyczne. Ich liczba (3) nie zmienia się w ostatnich latach. Dane nie obejmują skutków pandemii dla tego rodzaju usług.

Ważnym atutem gminy, którego wykorzystanie w dużej mierze zadecyduje o perspektywach rozwojowych gminy oraz będzie miało wpływ na rozwój ŻŻOF jest znaczący zasób przygotowanych do zagospodarowania terenów inwestycyjnych. Od grudnia 2007 r. w Iłowej funkcjonuje Strefa Aktywności Gospodarczej, z której w 2015 r. wydzielono część terenów i utworzono Podstrefę Iłowa Legnickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Tym samym przedsiębiorcy planujący inwestycję w regionie zyskali dodatkowy argument za lokalizacją swojej inwestycji właśnie tutaj. Strefa zlokalizowana jest przy węźle autostradowym Iłowa. Obejmuje niezabudowane działki przeznaczone pod zabudowę przemysłową o łącznej powierzchni 52 ha. Obecnie część strefy jest zagospodarowana. Inwestorzy decydujący się na rozwijanie swojego biznesu w Iłowej mogą liczyć na zwolnienia podatkowe i inne formy pomocy publicznej. Podstawową formą pomocy publicznej jest zwolnienie z podatku dochodowego od dochodów uzyskanych z prowadzenia działalności gospodarczej na terenie strefy. Dobrą perspektywę otwiera planowana budowa nowoczesnego parku przemysłowo-biznesowy na terenie SAG w Iłowej przez Grupę CTP Invest, jednego z największych developerów w Europie. Do sprzedaży pozostaje ponad 30 hektarów, które będą promowane jako tereny dobrze skomunikowane i wyposażone w bogatą infrastrukturę techniczną. Gmina dobrze przygotowuje się do przyjmowania nowych inwestorów. Oferta wsparcia dla istniejącego sektora MŚP jest nieznacząca.

Podobnie jak na terenie województwa lubuskiego, w Iłowej i w pozostałych w gminach ŻŻOF jest niski udział firm z sektora kreatywnego. Również sektor usług powiązanych z działalnością na rynku obsługi turystów w latach 2014-2019 ulegał ograniczeniu. Ze względu na niewielki udział sektora w gospodarce ŻŻOF nie wpływa to na jej ogólny stan. Ponieważ jednak pandemia najdotkliwiej uderzyła w ten sektor, jego słabość będzie stanowić istotną barierę w rozwoju oczekiwanej przez gminę dywersyfikacji gospodarki i wykorzystania posiadanych zasobów kulturowych i przyrodniczych dla rozwoju gospodarczego obszaru.

Nowym trendem jest rozwój instalacji do produkcji energii odnawialnej. W gminie Iłowa w ostatnim roku wydano dziesięć decyzji o warunkach zabudowy dla instalacji fotowoltaicznych o mocy do 1 MW i jedną dla instalacji o mocy do 30 MW. Pod tym względem konkuruje z Iłową gmina Żary. Ten sektor uzyskał możliwości rozwojowe dzięki wyznaczeniu w Studium uwarunkowań rozwoju przestrzennego gminy 23,2 ha gruntów pod takie inwestycje.

Konkurencyjność gminy w stosunku do przywołanych wcześniej grup odniesienia w obszarze przedsiębiorczości i gospodarki.

Konkurencyjność Gminy Iłowa pod względem oferowanych zarobków (średnio 3843 zł w roku 2018) jest niższa niż w Żarach i gminie wiejskiej Żary, gdzie średnie wynagrodzenie wynosiło 4427 zł i było na poziomie proponowanego w Zielonej Górze (4419zł). W 2018 r. Żagań i gmina wiejska Żagań oferowały zarobki na tym samym poziomie co Gmina Iłowa. W tym czasie we Wrocławiu można było zarobić 5338 zł. Należy również brać pod uwagę rynek niemiecki. Budowana obecnie pod Berlinem fabryka samochodów Tesla oferuje najniższe wynagrodzenie w wysokości 2800 EURO (informacja prasowa) i ta oferta cieszy się dużym zainteresowaniem. Zapotrzebowanie na pracowników to ok. 5000 osób.

Pod względem aktywności gospodarczej mierzonej liczbą podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców Gmina Iłowa nie prezentuje się korzystnie na tle obydwu grup odniesienia. Wskaźnik dla grupy odniesienia A (J63) jest niższy w całym okresie analizy i różnica do średniej w grupie odniesienia zwiększyła się. Również w porównaniu do czterech gmin podregionu zielonogórskiego wskaźnik aktywności jest najniższy i ma najniższą dynamikę wzrostu. Elementem, który może zmieniać tę perspektywę jest obecność na terenie gminy dużych firm, które zatrudniają ok. połowę pracowników w gminie. Jednak główną barierą rozwojową będzie w przyszłości dostępność pracowników. Obecny poziom bezrobocia w gminie jest niski i wynosił 7% na koniec 2019 r. Epidemia i załamanie gospodarki w 2020 r. według wskaźników za sierpień 2020 r. nie powodowały gwałtownych zmian. W powiecie żagańskim bezrobocie wzrosło o 1,2 punktu procentowego i wynosiło 6,1%. Pod względem dostępności zasobów niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej wskaźnik prezentujący możliwość zastępowalności pokoleniowej na rynku pracy (różnica liczby mieszkańców w wieku 10-24 i 50-64) jest w Gminie Iłowa znacznie bardziej niekorzystny niż w innych gminach (-58,85 do -37,69 w relacji z grupą A). Jest również znacznie niższy niż w gminach podregionu zielonogórskiego (grupa B).

Wskaźnik prezentujący procentowy udział osób zatrudnionych w sektorach usługowych pokazuje dwa aspekty tego obszaru. Po pierwsze, jest on znacznie większy niż w innych gminach, zarówno w grupie A (J63) gdzie wynosił 132,4% średniej i mediany dla tej grupy jak i gminach podregionu zielonogórskiego (grupa B). Po drugie, ten wskaźnik ma bardzo niską dynamikę wzrostu, co oznacza że sektor usługowy nie rozwija się. Nie jest zatem czynnikiem wzrostu gospodarczego gminy. Biorąc pod uwagę, że usługi stanowią segment rynku o dużych możliwościach dostosowawczych do zamieniających się warunków gospodarczych, niska dynamika wzrostu sektora może wpływać negatywnie na rozwój gminy. Korzystnym czynnikiem jest również wysoki udział usług sektora finansowego. Jest on wyższy niż w obu grupach odniesienia. Podobnie jednak jak cały rynek usług ma on niską dynamikę wzrostu.

Finanse gminy

Gmina posiada dobre warunki do finansowania rozwoju z budżetu gminy. Sytuację finansową gminy w zakresie możliwości finansowania z budżetu gminy projektów rozwojowych przedstawiają dane porównawcze z Monitora Rozwoju Lokalnego. W gminie wskaźnik nadwyżki operacyjnej do kwoty dochodów bieżących w ciągu trzech lat zwiększył się do poziomu wyższego od średniej i mediany grupy

odniesienia A (J63). Również porównanie z gminami podregionu zielonogórskiego wypada korzystnie. Tylko Gmina Kargowa posiada wyższy wskaźnik. Gmina Iłowa miała okres spłaty długu o ponad rok krótszy od gmin z grupy odniesienia A. W grupie B tylko Kargowa miała ten wskaźnik wyższy. Świadczy to o tym, że gmina posiada wysoką zdolność do finansowania rozwoju i pod tym względem może skutecznie konkurować z innymi gminami. Stan budżetu gminy i zdolność finansowania wydatków inwestycyjnych jest silnym atutem gminy, wyróżniającym ją spośród gmin konkurencyjnych. Również poziom wydatków inwestycyjnych jest znacząco wyższy niż w innych gminach.

Sektor rolny nie jest siłą napędzającą wzrost gospodarczy gminy. Na terenie Gminy Iłowa nie ma najlepszych gleb zaliczanych do I i II klasy bonitacyjnej. Udział gruntów ornych reprezentujących III klasę bonitacyjną jest śladowy i wynosi zaledwie 2,13 %. Grunty orne średniej jakości czyli IV klasy bonitacyjnej to 20,90 % ogółu, zaś grunty orne słabe i bardzo słabe V i VI klasy bonitacyjnej stanowią aż 76,97 % ogółu gruntów ornych. W strukturze wielkości gospodarstw rolnych zachodzą zmiany polegające na zwiększaniu się liczby gospodarstw bardzo małych – do 0,5ha, liczba pozostałych zmniejszyła się w okresie 2014-2019. Biorąc pod uwagę gospodarstwa przeliczeniowe, których wielkość jest ustalana w oparciu o zdolność produkcyjną przekładana na wysokość płaconego podatku rolnego, całkowita liczba gospodarstw zmniejszyła się o 24, w tym, gospodarstw o powierzchni 0,5-10ha o 94. Zmiany w strukturze gospodarstw rolnych nie mają widocznego wpływu na nominalną wysokość wpłat z tytułu podatku rolnego. Zmienia się ich struktura. Znacząco spadają wpływy od osób prawnych prowadzących gospodarstwa rolne. Z perspektywy wartości tych wpłat, trzeba zauważyć, że wysoka inflacja znacznie zmniejsza wartość wpłacanych pieniędzy. Obydwa zestawienia pokazują, że rolnictwo w Gminie Iłowa nie należy do sektorów budujących rozwój gminy. Znajduje się ono w najlepszym wypadku w stagnacji. Łącząc te informacje z danymi dotyczącymi przedsiębiorczości, które pokazują, że liczba podmiotów gospodarczych w grupie PKD obejmującej rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo zmniejszyła się o 27,6%, wyraźnie widać słabość tego sektora.

Główną barierą rozwoju gospodarczego gminy jest, i nasili się w przyszłości, dostępność pracowników na rynku pracy i następstwo pokoleń w sektorze małych firm. Sektor MŚP nie znajduje również odpowiedniego wsparcia w zakresie funkcjonowania form rozwoju biznesu. Gmina nie prowadzi również żadnego rozpoznania potrzeb tego sektora. Wysoki udział usług, w tym finansowych jest czynnikiem pozytywnym. Jednak w odniesieniu do grup porównawczych, niska dynamika rozwoju jest zagrożeniem dla tego sektora.

Silnym atutem jest atrakcyjne położenie, dobry dostęp do komunikacji drogowej, posiadany zasób terenów inwestycyjnych, oferowane udogodnienia dla nowych inwestorów oraz możliwość finansowania projektów rozwojowych z udziałem budżetu gminy.

Komunikacja i mobilność mieszkańców.

Iłowa i zlokalizowane tam duże firmy jest silnym generatorem ruchu. Ponadto, skupione w Żarach i Żaganiu usługi dla mieszkańców dwu powiatów są kolejnym czynnikiem zwiększającym mobilność mieszkańców. Brakuje aktualnych danych na ten temat. Można się jedynie oprzeć na wynikach Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r., który już wtedy pokazał dużą skalę tego ruchu.

Wg. NSP 2011 w województwie lubuskim w grupie gmin z największą przewagą osób dojeżdżających do pracy nad wyjeżdżającymi były: Iłowa i Żary, w których ta relacja wynosiła 2,84 i 2,28. W tym: przyjazdy do Żar – 3898 osób, Żagania – 1460 i Iłowej – 528. Z Żar wyjeżdżało 1756 osób, Żagania 1859. Przeliczenie tych wartości zgodnie z metodologią przyjętą dla funduszy europejskich (Niebieska księga dla transportu publicznego) wskazuje, że wartości te wzrosły do, odpowiednio: przyjazdy- Żary 5125, Żagań 1919, Iłowa 694 oraz wyjazdy- Żary 2309, Żagań 244, Iłowa 932.

Mobilność mieszkańców opiera się w największej mierze o komunikację indywidualną z wykorzystaniem samochodów osobowych. Ich liczba w latach 2014-2019 wzrosła w powiecie żagańskim o 22%, liczba motocykli wzrosła o 33%.

Komunikacja publiczna

Usługi przewozowe w zakresie autobusowej komunikacji publicznej na trasie Iłowa - Żagań wykonują firmy: Feniks V i MZK Żagań. Feniks V wykonuje w 2021 r. na tej trasie trzy kursy dziennie, MZK Żagań – dwa. Autobusy firmy Feniks V docelowo kursują do Żar. Firma Feniks V nie podaje informacji o liczbie przewiezionych pasażerów.

Połączenia z Gminą Iłowa wykonywane przez MZK Żagań ulegało w latach 2017-19 istotnym zmianom. W tym czasie trzykrotnie zwiększyła się praca przewozowa na liniach łączących Iłową z Żaganiem. Spowodowało to nieproporcjonalnie większe zainteresowanie mieszkańców komunikacją publiczną. Liczba pasażerów zwiększyła się ponad dwunastokrotnie. Z 9455 pasażerów w 2017 r. do 121 976 w 2018 r. Linie nie osiągnęły wysokiej efektywności (w 2019 -1,20 pasażera na wozokilometr), ale efekt społeczny był bardzo widoczny. Ze względu na ograniczenia sanitarne wynikające z pandemii COVID 19 aktualne dane nie są porównywalne z historycznymi.

Na terenie gminy praktycznie nie funkcjonują żadne formy transportu alternatywnego. Ścieżki rowerowe mają 940m długości i z tego powodu ich funkcja komunikacyjna jest bardzo ograniczona. Brak również ścieżek rowerowych o charakterze turystycznym.

Pomimo dobrej dostępności drogowej transport, pomijając indywidualny – samochodami osobowymi, jest słabo rozwinięty i nie sprzyja rozwojowi gminy. Brak ścieżek rowerowych był jednym z najczęściej wskazywanych mankamentów w ankiecie przeprowadzonej przez Urząd Miejski. Pięć miejscowości (Jankowa Żagańska, Klików, Kowalice, Szczepanów, Wilkowisko) jest dotkniętych wykluczeniem komunikacyjnym.

Środowisko

Gospodarka odpadami na terenie gminy jest uregulowana dzięki uczestnictwu w Łużyckim Związku Gmin w ramach którego wybudowany został Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Marszowie. Podkreślanym przez mieszkańców w ankiecie przeprowadzonej przez Urząd Miejski mankamentem są wysokie ceny za wywóz odpadów. Mieszkańcy w swoich odpowiedziach w ankiecie przeprowadzonej przez Urząd Miejski jako jeden z najważniejszych mankamentów gminy wskazują źle funkcjonujący system kanalizacyjny lub jego brak (20% odpowiedzi na pytanie otwarte o słabe strony gminy). Gmina Iłowa posiada sieć kanalizacji sanitarnej na obszarze miasta Iłowa i osiedla Czyżówek o długości 30,7 km. Obszar miasta jest skanalizowany w 97%. W pozostałej części gminy, na obszarach wiejskich funkcjonuje system zbiorników bezodpływowych oraz oczyszczalni przydomowych. Zaplanowana na przyjęcie 1500 m³ ścieków oczyszczalnia wykorzystuje około 1/3 swojej przepustowości. Funkcjonująca oczyszczalnia ścieków nie wymaga rozbudowy, a jej wydajność odpowiada potrzebom mieszkańców i zakładów produkcyjnych. Oczyszczalnia powinna być zmodernizowana pod względem podniesienia jakości procesu oczyszczania ścieków. Modernizacji wymaga również system przepompowni w istniejącej kanalizacji sanitarnej.

Obecna jakość systemu kanalizacyjnego w mieście jest niezadawalająca. Gmina nie dysponuje kanalizacją deszczową. Obecnie gmina nie prowadzi żadnych działań w zakresie zbierania wód opadowych zarówno na potrzeby komunalne jak i nie wspiera mieszkańców w tym zakresie.

Głównymi brakami w tym zakresie jest ponadto niski poziom skanalizowania terenów wiejskich. Ze względu na odległości pomiędzy miejscowościami gminy oraz niewielką liczbę mieszkańców

poszczególnych wsi, na obszarach wiejskich gminy budowa sieci kanalizacji sanitarnej jest nieefektywna i nie może być wspierana finansowo ze środków zewnętrznych. Gmina realizuje i wspiera finansowo przy udziale środków zewnętrznych budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, jednak skala tych działań w odniesieniu do potrzeb nie jest zadawalająca.

W zakresie dostarczania wody mieszkańcom ze względu na stan techniczny modernizacji wymagają stacje uzdatniania wody w Iłowej i Szczepanowie.

Obszar gminy jest w dużej części zagrożony skutkami niskiej emisji. Podstawowym źródłem energii na terenach wiejskich jest węgiel wykorzystywany w tradycyjnych, wysokoemisyjnych urządzeniach grzewczych. Stanowią one poważne zagrożenia dla stanu powietrza ze względu na wysoki poziom emisji zanieczyszczeń. Głównym problemem utrudniającym wymianę źródeł ciepła jest brak sieci gazowniczej na terenach wiejskich. Gaz dostępny jest na terenie miasta. Warunkiem ekonomicznym przemawiającym za gazyfikacją jest aktywność inwestorów w Strefie Gospodarczej, wtedy pojawi się możliwość gazyfikacji Konina Żagańskiego. Problemem i barierą rozwojową pozostałej części obszarów wiejskich jest trudny do przewidzenia termin lub brak perspektyw ich gazyfikacji. Inne nośniki energii są drogie (olej opałowy, gaz ciekły LPG i LNG, sprężony CNG) i wymagają zainstalowania specjalistycznych zbiorników. Monitoring powietrza jest udostępniany w gminie Iłowa. Dane ograniczone do PM 10 i PM 2,5 pochodzą z dwóch punktów na terenie miasta. Punkty pomiarowe są prowadzone przez firmę Syngeos. W przypadku monitoringu firmy Syngeos nie ma dostępu do danych historycznych. Gmina Iłowa dysponuje 26 budynkami użyteczności publicznej. W 17 zastosowano ekologiczne źródła ciepła (gaz lub energia elektryczna). Termomodernizacji z użyciem OZE został poddany jeden budynek (budynek socjalno-administracyjny na stadionie miejskim w Iłowej). Gmina nie prowadzi programu wymiany pieców węglowych u użytkowników indywidualnych ze środków własnych.

Niska emisja pochodząca z indywidualnych źródeł ciepła jest widocznym i trudnym do rozwiązania problemem.

Gmina posiada dobre warunki do wykorzystywania OZE. Dotyczy to przede wszystkim energii słonecznej. Poziom wykorzystywania OZE na potrzeby gospodarki komunalnej w gminie jest niski.

Poważnym problemem jest emisja zanieczyszczeń przemysłowych. Spośród gmin ŻŻOF, tylko w Iłowej nastąpiło zwiększenie tej emisji. W Iłowej w latach 2018-2019 emisja z zakładów uciążliwych dla środowiska zwiększała się w przypadku emisji gazowych z 22686t/rok do 25210t/rok, a pyłowych z 2t/rok do 5 t/rok.

Gmina posiada aktualne Studium uwarunkowań rozwoju przestrzennego. Obszary do zagospodarowania na potrzeby gospodarki i mieszkalnictwa zostały wyznaczone zgodnie z zapotrzebowaniem wynikającym z przeprowadzonych analiz. Jakość terenów pod budownictwo mieszkaniowe jest niska ze względu na brak infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, gazowej i drogowej na przeznaczonych na ten cel obszarach wiejskich. Te uwarunkowania są jednak charakterystyczne dla takich terenów położonych na obszarach wiejskich sąsiadujących gmin.

Gmina ma bardzo niski poziom pokrycia terenu miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego a istniejące pochodzą sprzed wielu lat (2004-2007).

Obszar społeczny

Edukacja i opieka nad dziećmi

Słabą stroną Gminy Iłowa jest brak zorganizowanego systemu opieki nad dziećmi do lat 3. Na terenie Gminy Iłowa nie ma żadnej placówki, podmiotu oferującego rodzicom i opiekunom opiekę nad dziećmi do lat 3. W tym obszarze gmina prowadzi działania zmierzające do poprawy tego stanu. Również w zakresie edukacji przedszkolnej potrzeby mieszkańców nie są w pełni zaspokajane. Funkcjonowanie nowoczesnego przedszkola udostępnionego w roku 2019 mieszkańcom Gminy Iłowa, wskazywane było w gminnej ankiecie jako jeden z atutów gminy. Należy jednak zwrócić uwagę na dużą różnicę w dostępie do edukacji przedszkolnej w mieście i na terenach wiejskich. W mieście wskaźnik odsetka dzieci objętych edukacją przedszkolną wynosi 105,7%. Na terenach wiejskich wynosi on 39,5%. Brak systemu opieki nad dziećmi do lat 3 i niewystarczający zakres edukacji przedszkolnej mogą wpływać negatywnie na decyzje związane z wiązaniem swoich planów życiowych ludzi młodych z gminą. Dotyczy to zarówno obecnych mieszkańców jak i osób, które gmina chciała by zachęcić do osiedlenia się. W porównaniu do innych gmin, Gmina Iłowa nie jest w tym obszarze konkurencyjna.

Gmina posiada nowoczesną szkołę podstawową, która zaspokaja potrzeby mieszkańców.

W Raportach o stanie Gminy Iłowa, za rok 2018 oraz 2019, zdawalność egzaminów w odniesieniu do średniej wojewódzkiej są nieco niższe, zarówno w przypadku egzaminu gimnazjalnego jak i egzaminu ósmoklasisty (dane dot. roku 2019). W porównaniu do średniej w powiecie, średnie wyniki egzaminów są wyższe, szczególnie dla egzaminu ósmoklasistów.

Ankieta przeprowadzona wśród mieszkańców wskazała, że w hierarchii ważności obszarów funkcjonowania gminy i spraw istotnych dla mieszkańców, jakość edukacji i powiązanie edukacji z lokalnym rynkiem pracy jest ważna i bardzo ważna dla 79,22 % mieszkańców. Szkolnictwo zawodowe/branżowe pozostaje poza kompetencjami gminy (należy ono do kompetencji starosty), jednak kształtowanie kompetencji kluczowych można kształtować na wczesnych etapach edukacji, zarówno przedszkolnej jak i podstawowej. Brak bezpośrednich kompetencji w obszarze szkolnictwa zawodowego nie wyklucza to również współpracy ze starostwem czy współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami. Współpraca z przedsiębiorcami również została wskazana przez mieszkańców jako jeden z ważniejszych obszarów funkcjonowania gminy (69,22% ankietowanych wskazało ten obszar jako ważny lub bardzo ważny).

W zakresie dostępności do usług medycznych na tle grupy porównawczej Gmina Iłowa wypada zadowolająco. Mieszkańcy w ankiecie wskazywali na brak dostępu do lekarzy specjalistów na terenie gminy. W tym obszarze korzystają z usług w większych ośrodkach miejskich. Na terenie gminy dostępna jest opieka ambulatoryjna oraz podstawowa opieka zdrowotna. Wszystkie podmioty świadczące usługi w gminie są ulokowane w mieście. Dane GUS wskazują, że liczba udzielanych porad/świadczeń ambulatoryjnych i porad lekarskich zwiększa się, przy niezminiającej się liczbie placówek/podmiotów. W porównaniu do grupy porównawczej wskaźnik dot. liczby udzielanych porad lekarskich na 1 tys. mieszkańców, jest wyraźnie niższy. Mieszkańcy w ankiecie zwracali uwagę na słabą dostępność usług medycznych.

Pomoc społeczna, obok edukacji, to główna część składowa wydatków budżetowych w Gminie Iłowa.

Institucją wykonującą zadania w zakresie pomocy społecznej w Gminie Iłowa jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Według danych GUS liczba osób objętych pomocą społeczną spada, co należy uznać za pozytywną tendencję. Mieszkańcy w ankiecie w części wskazania słabych stron działania gminy, ogólnie wskazali na występowanie problemów społecznych, jednak bez konkretnych obszarów.

W ankiecie pojawiały się odpowiedzi dot. braku żłobka, dostępu do lekarzy specjalistów czy obniżonego poczucia bezpieczeństwa wynikającego z obecności w przestrzeni publicznej miasta osób spożywających alkohol.

W roku 2019 ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie korzystało 231 gospodarstw domowych. W porównaniu do roku 2014, w roku 2019 liczba gospodarstw korzystających z tej pomocy uległa zmniejszeniu o 13,55 %. Spada również zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie. Dane statystyczne i dane OPS w Iłowej wskazują na spadek udzielanych świadczeń ze względu na wszystkie przesłanki, w tym ubóstwo czy bezrobocie. W okresie objętym diagnozą zmienia się struktura potrzeb mieszkańców kierowanych do ośrodka pomocy społecznej. Podstawową potrzebą w tym zakresie jest wsparcie osób starszych związane ze starzeniem się i jego konsekwencjami. Populacja osób w wieku senioralnym na terenie Gminy Iłowa systematycznie wzrasta na co wskazują dane przedstawione w rozdziale poświęconym demografii w gminie. Zgodnie z analizą trendów demograficznych, większa niż w innych gminach skala tego zjawiska niesie za sobą konieczność intensyfikacji działań skierowanych w stronę wsparcia i integracji seniorów. Te potrzeby w większej części będą dotyczyć mieszkańców wsi. Wiąże się to z koniecznością podjęcia działań w celu dostosowania systemu pomocy społecznej do aktualnych i przyszłych potrzeb społecznych, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb osób w podeszłym wieku. Szczególnie ważne jest rozwijanie takich rozwiązań jak centra usług opiekuńczych, wolontariat opiekuńczy, czy opieka ze strony grup sąsiedzkich.

Aktywizacja społeczna seniorów

Seniorzy z Gminy Iłowa swój czas wolny mogą spędzać uczestnicząc w zajęciach oferowanych przez Bibliotekę Kultury w Iłowej. Od 2015 roku w gminie działa Uniwersytet Trzeciego Wieku (jako sekcja Biblioteki Kultury), oferujący swoim członkom i słuchaczom zajęcia, warsztaty, różnorodne aktywności, np.: zajęcia nauki języków obcych, gimnastyka, plastyka, literatura i informatyka. Biblioteka Kultury oferuje również w ramach swojej działalności Klub Seniora. Słabość systemu komunikacyjnego w gminie, w tym wykluczenie komunikacyjne części miejscowości znacznie ogranicza mieszkańcom wsi korzystanie z takich usług zlokalizowanych w Iłowej. Podobnie jak w innych sektorach obszaru usług socjalnych zwraca uwagę wysoki poziom ich instytucjonalizacji przy braku aktywności sektora NGO.

Ankieta przeprowadzona wśród mieszkańców wskazała, że obszar polityki senioralnej jest obszarem ważnym i bardzo ważnym dla 49,99% badanych, zwraca uwagę, że ten obszar jest średnio ważnym dla 28,46%.

Turystyka

Gmina dysponuje zasobami dziedzictwa kulturowego potencjalnie mogącymi być wykorzystywanymi dla rozwoju usług turystycznych. Stan techniczny tych obiektów wymaga dużych nakładów, a w obecnym stanie nie nadają się do wykorzystania.

Gmina Iłowa leży na terenie Borów Dolnośląskich. To największy w Polsce las o powierzchni ok. 1650 km². Różnorodne formy terenowe, jak śródleśne stawy, torfowiska, bagna czy wydmy śródleśne sprawiają, że jest to nie tylko jeden z najpiękniejszych lasów w Polsce. Można tu trafić na rośliny chronione, np. wawrzynek wilcze łyczo, pióropusznik strusi, widłak cyprysowaty, rosiczka długolistna, ponikło wielołądygowe czy storczyk Fuchsa. Na południe od Iłowej, w okolicach Węglińca znajdują się ostatnie w Polsce niżowe stanowiska sosny błotnej, która jest reliktem z okresu polodowcowego. Bory Dolnośląskie to świetne miejsce do uprawiania turystyki aktywnej – jazdy konnej, wycieczek rowerowych, pieszych, pływów kajakowych. Przez gminę Iłowa biegnie np. szlak konny na trasie

Bogumiłów– Kliczków, biegnący w sąsiedztwie wsi Borowe. Można też uczestniczyć w spływach kajakowych po Czernej Małej, płynącej przez Iłowę.

Lubuska Strategia Rozwoju Turystyki do 2020 r. (LSRT) w części diagnostycznej wskazuje na produkty turystyczne w kilku kategoriach (wydarzenie, szlak, obiekt) wraz z oceną stopnia jego wdrożenia oraz oceną potencjału generowania ruchu turystycznego. Diagnoza dla LSRT do 2020 r. powstała 7 lat temu, ale można w niej znaleźć odniesienia do potencjału turystycznego gmin wchodzących w skład ŻŻOF. W trakcie obowiązywania tej strategii, gminy poczyniły wiele inwestycji na rzecz wzmocnienia swojego, ale nie wspólnego, potencjału turystycznego, przede wszystkim finansowanych ze środków UE. Nie wpłynęło to jednak na znaczące powiększenie się bazy noclegowo-gastronomicznej czy powstanie nowych produktów turystycznych.

Wyróżnione produkty Gminy Iłowa:

- Święto Kwitnących Azalii w Iłowej
- Letni Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej w Iłowej
- Szlak Parków i Ogrodów po obu stronach Nysy (m.in. Iłowa)
- Szlak mitów i legend Borów Dolnośląskich (m.in. Konin Żagański)
- Lubuski Szlak Organowy (Iłowa)
- Park Dworski w Iłowej

Produkty wymienione w LSRT potencjalnie generują ruch turystyczny krajowy oraz międzynarodowy (głównie jednak sezonowy, np. Lubuski Szlak Organowy). W większości jednak mają one znaczenie głównie lokalne i regionalne. Brak bazy noclegowej i usług niezbędnych do obsługi ruchu turystycznego ogranicza potencjał tych przedsięwzięć.

Potencjał bazy noclegowej i usług zwianych z turystyką w Gminie Iłowa jest niewielki. Liczba podmiotów udzielających usług gastronomicznych i hotelowych jest mała i od lat nie ulega zmianie. Liczba udzielanych noclegów turystom zagranicznym spadła z 3739 w 2014 r. do 578 w 2019 r. W tym czasie w skali powiatu żagańskiego nastąpił wzrost liczby udzielanych noclegów o 65%. Powyższe dane pokazują, że turystyka nie ma znaczenia dla gospodarki gminy. Brak miejsc noclegowych na terenach wiejskich oraz niewielka liczba udzielanych noclegów w mieście wskazuje na głęboką zapaść tego sektora.

Usługi w zakresie kultury i sportu.

Na terenie Gminy Iłowa funkcjonuje jedna instytucja kultury, Biblioteka Kultury, która w roku 2020 powstała z połączenia Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej. W ramach swoich zadań posiada również prowadzenie punktu informacji turystycznej. Na obszarze wiejskim gminy, na terenie 10 sołectw jest 8 wyposażonych świetlic wiejskich, które stanowią infrastrukturę zarówno kulturalną, rekreacyjną, integracyjną w zależności od uroczystości lokalnych, rodzinnych i zajęć artystycznych z dziećmi i młodzieżą. Biblioteka Kultury ocenia wystarczalność swoich zasobów jako dobrą i wystarczającą. Na potrzeby zespołów muzycznych i teatralnych modernizacji i doposażenia wymaga scena w Sali koncertowej. W obszarze kultury gmina działa wyłącznie poprzez swoje struktury instytucjonalne. Sektor NGO's jest całkowicie nieaktywny.

Aktywność społeczna mieszkańców

Aktywność obywatelska oraz uczestnictwo w sporcie i kulturze są słabą stroną gminy. Wszystkie wskaźniki, z wyłączeniem jednego, wskazują na niski poziom aktywności mieszkańców. Niski poziom uczestnictwa w kulturze i imprezach sportowych, mała liczba NGO, brak zaangażowania NGO w działania z zakresu pomocy społecznej i kultury. Jedynie wysokość dotacji do organizacji pożytku

publicznego jest znacząco wyższa niż w innych gminach. Dotyczy on prawie wyłącznie(98,5%) sportu, a 40% alokacji jest przeznaczona na koszty utrzymanie infrastruktury.

Cały obszar społeczny wydaje się być tą sferą życia gminy, w której są widoczne problemy i należy go bardziej szczegółowo przeanalizować z tej perspektywy.

Poziom i jakość zaspokojenia potrzeb w zakresie edukacji, opieki nad dzieckiem, polityka senioralna, aktywność NGO we wszystkich obszarach, wysokość i celowość przyznawania dotacji to obszary problemowe. Wydatki Gminy Iłowa na dotacje dla organizacji pozarządowych, w porównaniu gmin z grupy porównawczej, są znacznie wyższe. Jednak nie przedkłada się to na wzrost aktywności społecznej, powstawanie nowych organizacji i włączanie się w ich w działanie na rzecz gminy. - Działanie nieobligatoryjnych ciał doradczo-opiniujących w Gminie Iłowa, Rady Seniorów i Młodzieżowej Rady Gminy, nie jest widoczna w życiu gminy.

Samorząd konsultuje wszystkie projekty uchwał Rady Miejskiej publikując protokoły z tych konsultacji. Jednak treść protokołów wskazuje, że konsultacje te nie cieszą się popularnością wśród mieszkańców czy interesariuszy. Przyczyną tego może być sam sposób prowadzenia konsultacji społecznych i traktowanie ich jako wymogu formalnego, a nie rzeczywistej potrzeby.

Sferą, w której gmina jest dobrze rozwinięta jest rozwój instytucjonalny.

W relacji do innych gmin, ujętych w analizach MRL posiada przewagę w zakresie liczby podmiotów i kwalifikacji urzędników. Gmina dokłada starań w zakresie podnoszenia kwalifikacji swoich pracowników. Udział wydatków na szkolenia w wydatkach bieżących gminy jest prawie dwukrotnie większy niż w innych gminach. W ramach przeprowadzonej wśród mieszkańców ankiety, kwestie związane z tym obszarem znalazły się wysoko w hierarchii ważności i znaczenia dla mieszkańców. Zaufanie społeczności lokalnej do samorządu jest ważnym i bardzo ważnym obszarem dla 78,46 % mieszkańców. Kompetencje urzędników, jakość pracy, odpowiedzialność urzędników są ważne i bardzo ważne dla 76,06 % mieszkańców. Współpraca samorządu z mieszkańcami, NGO, biznesem stanowi ważny i bardzo ważny obszar dla 75,38 % mieszkańców. Przepływ informacji i dostęp do informacji (otwartość i przejrzystość) jest oceniany jako ważny i bardzo ważny dla 69,99 % mieszkańców. Gmina nie prowadzi systematycznych badań oceny przez mieszkańców jakości swoich usług.

Współpraca z innymi samorządami i uczestnictwo w związkach i stowarzyszeniach przynosiło gminie istotne korzyści. Dzięki udziałowi w Łużyckim Związku Gmin została uregulowana gospodarka odpadami. Projekty wspierane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) są realizowane m.in. w ramach przynależności gminy do Stowarzyszenia LGD „Bory Dolnośląskie”. W ramach współpracy przygranicznej gmina realizowała projekty współfinansowane z EFRR. Ostatnie większe projekty z tego zakresu były realizowane w latach 2007-2013. W pozostałych przypadkach, poza wymianą informacji czy doświadczeń, gmina nie odnosi większych korzyści.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 324.2021
Burmistrza Iłowej
z dnia 26 marca 2021 r.

Ankieta konsultacyjna

.....
imię i nazwisko

Iłowa, dnia .....

.....
Adres zamieszkania

Uwagi do zidentyfikowanych problemów, barier i potencjałów w diagnozie strategicznej
Gminy Iłowa.

Składam następujące uwagi do opisów ujętych w dokumencie:

1. ....

2. ....

3. ....

Podpis

Termin złożenia ankiety 15.04.2021 r.

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U.UE.L. z 2016r. Nr 119, s.1 z późn.zm.) - dalej: „RODO” informuję, że:

- 1) Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Burmistrz Iłowej (adres: Urząd Miejski w Iłowej, ul. Żeromskiego 27, 68-120 Iłowa, telefon kontaktowy: 68 368 14 00, e-mail: ilowa@ilowa.pl).
- 2) Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym może się Pani/Pan kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych za pośrednictwem adresu mail: inspektor@cbi24.pl lub pisemnie na adres Administratora.
- 3) Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w celu przeprowadzenia konsultacji problemów, barier i potencjałów zidentyfikowanych w diagnozie strategicznej Gminy Iłowa.
- 4) Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO w związku z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 z późn.zm.).
- 5) Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane na podstawie obowiązujących przepisów prawa, przez okres niezbędny do realizacji celu, o którym mowa w pkt. 3 tj. w celach archiwalnych przez okresy wynikające z jednolitego rzeczowego wykazu akt bądź przepisów archiwalnych.
- 6) Pani/Pana dane osobowe będą ujawniane osobom działającym z upoważnienia administratora, mającym dostęp do danych osobowych i przetwarzającym je wyłącznie na polecenie Administratora, chyba że wymaga tego prawo UE lub prawo państwa członkowskiego. Pani/Pana dane osobowe będą również udostępnione podmiotom lub organom uprawnionym na podstawie przepisów prawa lub umów łączących te podmioty z Administratorem, w tym podmiotom przetwarzającym dane na zlecenie.
- 7) Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany, lecz nie będą podlegały zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu.
- 8) Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane poza Europejski Obszar Gospodarczy (obejmujący Unię Europejską, Norwegię, Liechtenstein i Islandię).
- 9) W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych, przysługują Pani/Panu następujące prawa:
  - a) prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii;
  - b) prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych;
  - c) prawo do ograniczenia przetwarzania danych osobowych;
  - d) prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa), w sytuacji, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO).
- 10) Podanie przez Panią/Pana danych osobowych jest obowiązkowe. Nieprzekazanie danych skutkować będzie brakiem realizacji celu, o którym mowa w punkcie 3.

(podpis).....